

אברמזון יורם ושות'

רואי חשבון

אהליאב 4, ירושלים

מיקוד 94467

טל': 02-5378880

פקס: 02-5378885

18 ביולי 2024

בדיקת תשלומי הגמלאות ברשת החינוך החרדי לשנים 2014-2018

בחינת תיקצוב ותשלומים בגין מס שכר לשנים 2014-2018

התבקשנו על ידי משרד האוצר (להלן – "המשרד") לבחון האם רשת החינוך העצמאי (להלן – "הרשת") תוקצבה בגין מס שכר על שכר גמלאי הרשת לשנים 2014-2018 אשר לא שולם לרשויות המס בשנים אלה. כן התבקשנו לבחון את תקינות התשלומים ששילמה הרשת לגמלאי הרשת עבור פנסיה תקציבית במהלך השנים 2014-2018.

לצורך זה פנינו לרשת לקבלת חומרים על התשלומים ששילמה הרשת בגינם קיבלה תקצוב על ידי המשרד לכיסוי תשלומי שכר הפנסיה התקציבית לעובדיה במהלך השנים 2013-2019.

על בסיס החומרים והידע שקיבלנו מהרשת, בחנו האם כלל התשלומים אותם תקצב המשרד במהלך השנים 2014-2018 שולמו בהתאם לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], תש"ל-1970 (להלן – "החוק") או מכוח הסכם אחר בו מכיר המשרד כחלק מתשלומי הגמלאות הזכאים לתקצוב.

במסגרת הביקורת התייחסנו להיבטים שונים של עמידה של הרשת בתשלומי הגמלאות ביחס לחוק ולנדרש.

מסמך זה דן רק בסוגייה האם במהלך השנים 2014-2018 שולמו או תוקצבו עלויות מס השכר שהיו נדרשות בתשלום אך לא שולמו בפועל בשנים אלו.

בהמשך נעביר דוח ביקורת על כלל התנהלות הרשת בנושא תשלומי תגמולים. ובכלל זה ממצאים בנוגע לחיוב המדינה בגין התחשבות מול עובדים, מניעת תשלומים לנפטרים, תשלומים בעת פרישה, גמלאות לעובדי מטה ותשלומי רציפות ממעבידים קודמים.

א. בחינה האם שולמו לרשת החינוך החרדי סכומים בגין עלויות מס שכר הגם שאלו לא שולמו:
 1. בהמשך לבדיקת רואת החשבון המבקרת את הרשת להלן התאמה בין תשלומי הרשת לגמלאים
 לבין התשלום של המדינה לרשת בין הגמלאים:

הפרשים	הוצאות והכנסות אחרות	השתתפות נטו של מעסיקים בשכר	הוצאות תשלום לגמלאים לפי טופס 126	תשלומי המדינה עבור שכר גמלאים	
-10,368	1,387,305	-56,594	108,679,656	110,000,000	2014
-134,733	60,953	1,205,043	111,225,457	112,356,720	2015
-0	1,833,630	1,144,728	115,576,672	118,555,030	2016
-197,661	-581,482	1,164,782	120,324,287	120,709,925	2017
27	2,192,199	1,131,950	126,309,075	129,633,251	2018
-342,736	4,892,606	4,589,909	582,115,147	591,254,926	סה"כ

2. מהנתונים עולה כי אין ראייה לפערים בין תשלומי המדינה לתשלומי הרשת לגמלאים בגובה היכול לשקף את מס השכר.

ב. בחינה האם תוקצבו לרשת החינוך החרדי סכומים בגין עלויות מס שכר הגם שאלו לא שולמו:

1. על פי המידע שהתקבל מהרשת להלן השוואה בין תקציב הרשת לתשלומי גמלאות לבין הביצוע בפועל וכן בגין התשלומים השוטפים עבור הוראה:

תקנה שנה	שעות הוראה בחינוך			תשלומי גמלאות בחינוך			הערות
	תקציב	ביצוע	הפרש	תקציב	ביצוע	הפרש	
2013	941,647,000	929,095,207	12,551,793	-	-	-	
2014	874,126,000	880,574,523	6,448,523	110,000,000	110,000,000	0	
2015	934,283,000	918,886,065	15,396,935	112,356,720	116,200,000	3,843,280	
2016	957,303,000	963,192,630	5,889,630	118,566,000	118,555,030	10,970	
2017	1,055,161,000	1,054,435,326	725,674	120,709,925	121,715,000	1,005,075	
2018	1,167,711,000	1,167,542,847	168,153	129,633,251	130,815,000	1,181,749	
2019	1,239,235,000	1,237,823,918	1,411,082	140,825,675	142,252,000	1,426,325	
2020	-	1,310,210,919	1,310,210,919	-	146,719,462	146,719,462	שנה ללא תקציב
2021	1,387,997,000	1,378,947,734	9,049,266	152,377,752	155,967,000	3,589,248	
2022	1,444,054,000	1,441,927,598	2,126,402	155,988,019	157,286,000	1,297,981	
2023	1,581,598,000	1,652,200,678	70,602,678	173,614,581	177,013,000	3,398,419	

ניתן לראות כי עד שנת 2013 תוקצבו הוראת חינוך ותשלומי הגמלאות יחד ואילו החל משנת 2014 תוקצבו הרכיבים ובנפרד.

העלייה הכוללת בתקצוב משנת 2013 ל-2014 הינה של 4.5%.

2. מניתוח עלויות השכר בדוחות הכספיים של הגמלאים עולה התמונה הבאה:

<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	
<u>136,073</u>	122,682	116,628	112,600	108,336	105,570	98,449	עלות שכר גמלאים לפי דוחות כספיים באלש"ח
<u>13,391</u>	<u>6,054</u>	<u>4,028</u>	<u>4,264</u>	<u>2,766</u>	<u>7,121</u>		שינוי מול ש.ק. באלש"ח
10.9%	5.2%	3.6%	3.9%	2.6%	7.2%		שינוי מול ש.ק. באחוזים
1%	0%	0%	0%	0%	2%		מדד מחירים
10.1%	4.8%	3.6%	3.9%	2.6%	5.4%		גידול ריאלי

ניתן לראות כי הגידול הריאלי בשכר הגמלאים בשנים 2014-2018 נע בין 2.6%-5.4% ואילו בשנת 2019 העלייה הגיעה לסך של 10.1%

ככלל ניתן לראות כי הגידול בעלויות השכר ב-2019 ביחס לשנה הקודמת יכולה להסביר את תוספת עלות השכר ששולמה באותה השנה.

ניתן לראות כי חל גידול יחסית גבוה בין השנים 2013 ל-2014 ביחס להפרשים בשנים האחרות. התוספת נובעת מהוספה לראשונה של שני רכיבי שכר:

- הצמד-3102 – כ-1.6 מלש"ח תוספת
- השל.תוס-1102 כ-0.7 מלש"ח תוספת

בדיקת הוספת שני רכיבים אלו לשכרם של הגמלאים תיבדק ותוצג בדוח המפורט.

3. כאשר בוחנים את הרישום במרכבה מתקבלת התמונה הבאה:

<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	
140,826	129,633	120,710	118,555	112,357	110,000	100,137	עלות שכר גמלאים לפי מרכבה
	1,432-	1,432			1,425-	1,425	פקודות התאמה בין שנים*
140,826	128,201	122,142	118,555	112,357	108,575	101,562	התאמת דיווח
<u>12,624</u>	<u>6,060</u>	<u>3,587</u>	<u>6,198</u>	<u>3,782</u>	<u>7,013</u>		שינוי מול ש.ק. באלש"ח
9.7%	5.0%	3.0%	5.5%	3.4%	7.0%		שינוי מול ש.ק. באחוזים
1%	0%	0%	0%	0%	2%		מדד מחירים
8.9%	4.6%	3.0%	5.5%	3.4%	5.2%		גידול ריאלי

- נטרול פקודת התאמה בין השנים - בשנים 2014 ו-2018 בוצעה התאמה בגין טעויות שכר רטרואקטיביות בשנה הקודמת בגובה של כ-1.4 מלש"ח - כלומר עלויות שכר של שנת 2013 נרשמו במרכבה רק בשנת 2014. -התאמות הדיווח משנת 2013 לשנת 2014 ומשנת 2017 ל-2018 נבדקו על ידינו ואכן נפלה טעות בשנת המקור. מצאנו לנכון לתקן התאמה זו לשם השוואה נאותה בין השנים.

הפער בין הרישום במרכבה לבין הדיווח הכספי נובע בעיקר מכך שעלויות שכר הנובעות בגין פרישה נרשמות בדוחות הכספיים או כעלויות פרישה (בנפרד) או כעלויות שכר שוטפות (מענק ההסתגלות).

ניתן לראות כי שיעור השינוי בעלויות השכר במרכבה לאחר ההתאמות דומות לשינוי בדוחות הכספיים.

לשם השוואה להלן שכר המורים הפעילים בדוחות הכספיים:

<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	
<u>1,282,061</u>	1,206,544	1,153,594	1,066,079	1,008,872	973,371	907,320	עלות שכר מורים לפי דוחות כספיים באלש"ח
<u>75,517</u>	<u>52,950</u>	<u>87,515</u>	<u>57,207</u>	<u>35,501</u>	<u>66,051</u>		שינוי מול ש.ק. באלש"ח
6.3%	4.6%	8.2%	5.7%	3.6%	7.3%		שינוי מול ש.ק. באחוזים
1%	0%	0%	0%	0%	2%		מדד מחירים
5.5%	4.2%	8.2%	5.7%	3.6%	5.5%		גידול ריאלי

בעלות שכר המורים העלייה הריאלית נעה בשנים 2014-2018 בשיעור של 3.6%-8.1% ו-6.3% בשנת 2019.

4. להלן עלויות מס השכר ששולם בשנים 2013-2019:

<u>שנה</u>	<u>מס שכר</u>	<u>שיעור מס שכר מהתשלום</u>
2013	63,517	0.06%
2014	57,854	0.05%
2015	62,737	0.06%
2016	62,992	0.05%
2017	-4,379	0.00%
2018	56,387	0.04%
2019	7,329,299	5.26%

1. הרכיבים כוללים תשלומים בגין מס שכר וכן רכיב הקרוי "ע"ח מס שכר".
2. בחודש מאי 2017 הוצא לגמלאי של הרשת תלוש שלילי (כביכול חיוב של הגמלאי) בסכומים ניכרים מאוד ובכלל זה ע"ח מס שכר בסך של כ-60,000 ₪ -הסיבה נובעת מהחלטת פסק דין בנוגע לדין רציפות של אותו עובד וביטול תשלומים ששולמו במשך שנים בגינו.

ניתן לראות גם כי גם קודם לשנת 2014, קרי בשנת 2013 שולם מס שכר רק במקרים מועטים בלבד.

בשיחה שערכנו עם נציגת חברת חילול השכר של הרשת (חברת מל"מ), בהגדרות מערכת השכר נקבע כי ככלל הרשת לא שילמה מס שכר בגין מקבלי הקצבאות כאשר יוצאי הדופן היו שאירים יתומים של הגמלאים בלבד. היא ציינה כי מדובר בהגדרת מערכת כלומר כל יתום הוגדר כחייב מס שכר באופן אוטומטי ולא באופן ידני. הנציגה ציינה כי אין במל"מ תיעוד מדוע מדוע בוצעה האבחנה בין כלל הגמלאים (שאינם חייבים במס שכר) לבין היתומים החייבים במס שכר. כמו כן היא באופן אישי אינה יודעת להסביר את השוני.

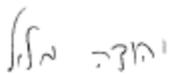
אנו לא מוצאים סיבה מדוע לחלק מהזכאים שולם מס שכר ולאחרים לא, היות והמחויבות לתשלום מס שכר היא לפי אופיו של הגוף המשלם (עמותה במקרה הנוכחי) ולא של אופי הזכאים. בעניין זה גם נציגת מל"מ מסכימה כי להפרדה בתשלום מס שכר בין כלל אוכלוסיית הגמלאים ליתומים אין היגיון.

בניית תקציב לשנים 2014-2018 -ההבהרות שקיבלנו לגבי אופן בניית התקציב הינם כי עדכון התקציב נערך על ידי אגף התקציבים של משרד החינוך ומועבר אל משרד האוצר ומאושר

בוועדת הכספים. למיטב ידיעתם עדכון התקציב נערך על בסיס הסכמים במשק, גידול טבעי ועוד. משרד החינוך פונה אל לקראת סוף שנה לחשב המשרד לבדוק חסרים ויתרות. אין להם תיעוד של הפניות הללו לשנים 2014-2018.

5. מהנתונים עולה כי בניית התקציב נערכת על ידי משרד החינוך ולא על ידי הרשת. בנוסף עולה כי גם לפני שנת 2014 לא שולם מס שכר על ידי הרשת כך שמתוך הנתונים שנבדקו על ידנו אין ראיה מהותית כי היה אמור להיכלל בתיקצוב בשנת 2014 מרכיב של מס שכר.

בברכה

יהודה מלול

אברמזון יורם ושות'

רואי חשבון